

NADREALISTIČKI ALMANAH

NEMO GUĆE

(fragmenti adaptacije)

13

Aleksandar VUČO, Oskar DAVIČO, Milan DEDINAC, Mladen DIMITRIJEVIĆ, Vane ŽIVADINOVIĆ-BOR, ŽIVANOVIĆ-NOE, Djordje JOVANOVIĆ, Djordje KOSTIĆ, Dušan MATIĆ, Branko MILOVANOVIĆ, Koča POPOVIĆ, Petar POPOVIĆ, Marko RISTIĆ.

Alt: Ko su trinaest nadrealista?

Hor: Ko su bili trinaest nadrealista?

Bas: Da nema vjetra pauci bi nebo premežili.

Alt: Vidite, dodirujete drvo; vidite li, dodirujete li slobodu?

Bariton prvi: Vidim, dodirujem drvo; vidim, ne dodirujem slobodu.

Tenor: Vidim, dodirujem drvo; znam da tada dodirujem slobodu.

Bariton drugi: Vidim, lomim drvo; vidim, lomi se sloboda.

Bas: Da. Slobodu i mišolovku.

Sopran: Vidim i dodirujem, ali nažalost samo toliko...

Bariton drugi: Možda je odsustvo slobode otopljuje od slobode. Gledam.

Alt: Najzad, najzad, treba svršiti jednom sa individuama. Praskozorje od čoveka, da, čoveka, samo je po cenu ovoga rituala giljotine. Čovek, još samo posrednik jedne zakonitosti diktovane slobodom do u beskonačnost. Jer sloboda koja bi bila unutrašnja (lična), ja nemam šta da radim sa njom — ni vi. Vreme intimnih dnevnika je prošlo...

Bariton drugi: Nesigurnost je u zidovima; u osecanjima ljudskim — ni da ne govorim.

Alt: Najlepše je još u nadi što je to početak kome nikada nećemo saznati kraj.

Bariton prvi: Smatrate li da za svoj moralni ili misaoni život nosite punu odgovornost? I pred kime, ili pred čime? Na osnovu čega ste izabrali ideje ili ličnosti pred kojima biste pristali da odgovarate?

Sopran: Osveta indijanskog poglavice biće grozna.

Bariton drugi: Ne odgovaram ni pred sobom. Ali pristao bih da pred izvesnim licima odgovaram za svoje socijalne (odnose) manifestacije, u slučaju da se utvrde veze između njih i mene. Zato da se ne bi vrđalo.

Alt: Smatram da snosim punu odgovornost ne samo za sve što se učini, nego za najmanji gest, za jedno ćutanje, jednu lažnu intonaciju u govoru, za najmanje neostvarenu nameru, za sve što je bilo, ma koliko da je vremena od toga prošlo, nego čak i za svoje potsvesne događaje, kojima sam svesno ili ne zatvorila put do svesti...

Sopran: Jeste li spremni za poraz?

Bariton prvi: To je onaj život, gde sam pao i ja.

Tenor: Uvek spreman.

Bariton drugi: Jedno pitanje koje je manje jasno, nego što izgleda na prvi pogled.

Bas: Sta je poraz? Živeti, ili kad kažem sebi: „Živeo!“?

Alt: Ja vidim samo broj ovog pitanja: 13, 13, 13...

Bariton drugi: Pohvala osrednjosti — upućeno mediokritetima.

Sopran: Bavićemo se ovde mediokritetima u cvetu mladosti, pošto su jedino tada oni pravi predstavnici duha revolta. Njima se poglavito obraćamo. Ovdje je razume se reč o striktno duhovnom revoltu. Taj duh revolta preimućstvo je odista samo onih koje život nije pomirio sa njihovom osrednjošću ili onih koje život još nije naveo da tu svoju osrednjost naslute. Medjutim, svaki mladić, ako je ma i najmanje ambiciozan i preduzimljiv, sneva o slavi i o uspehu na ma kome bilo planu; i pri tome ne može a da ne prevrne obično ono što nije saglasno sa tim njegovim nazorima, naime osrednjost. Bar prečutno. Primićemo odmah da, pored osrednjih, koji se odriču osrednjosti, ili svoje osrednjosti ili svega što od nje zavisi, ima drugih koji dospevaju da i sam genije poriču.

Bas: Svaki revolt, dakle, na putu sistematizacije ili ne, prvobitno je revolt protiv osrednjosti, jedine stvarnosti pristupačne i jasno beznačajne.

Alt: Sta mislite o porodici?

Hor: Poštuj oca svojega i mater svoju, da ti se produlje dani na zemlji, koju ti da gospod bog tvoj.

Bariton prvi: Nek ide odakle je i došla.

Bariton drugi: Isto što i o muzici.

Sopran: Seća me na reč porodja.

Tenor: Čekao sam da prodje ostatak noći. Onda mi je u susret počela da dolazi moja mnogobrojna porodica. Moji dugački, mršavi stričevi; moje gmizave, krokodilske tetke; moji mekani, buljavi pašenozi; moji sitni, lepršavi peteljčkasti, andjeoski sestrići. Ne znam šta su od mene tražili ti paralizovani insekti.

Bas: Vetropire, vetropire! Ni ovoliko, ovoliko, ovoliko, nisi naučio! Zašto se nisi ugledao na mene; ako te neko nudi uzmi, ako ti neko traži ne daj. Postao bi predsednik udruženja, predsednik komore, a ne dripac, baraba.

Bariton prvi: To me potseća na prijavi veš, na cveće, na tupi zadah soba u kojima se noćilo, na izobličene figure od voska za koje tvrde da su im slične. Ali bolje me ne pitajte više...

Alt: Sta mislite o sistemima (filozofskim, političkim, životnim — ako ih ima — i t. d.)?

(Ovo se govori uz ritam fokstrotja.)

Bariton prvi: Kad se lako munu.

Hor: Počinju da trunu.

Sopran: Kad se teško munu.

Hor: Počinju da trunu.

Tenor: Kad se lako munu.

Hor: Počinju da trunu.

Kad se lako mune

počinje da trune.

Kad se teško mune.

Bas: Počinje da trune.

Bariton drugi: Kad se lako mune.

Zenski hor: Kad se lako mune.

Zenski hor: Počinje da trune.

Kad se teško mune.

Muški hor: Počinjete da trunete.

Hor: Kad se lako munu

počinju da munu.

Alt: Sta vas sprečava da postanete izdajica.

Sopran (šapuće): Ako vam se desi da ispuštite dete i da ga osakitate, pazite dobro da to ne priznate; ako umre sve je spaseno.

Bariton drugi: Ko to već nije bio?

Bariton prvi: (ćuti).

S LEVA NA DESNO: Sava Jovanović, Rade Pavekić, Antonije Pejić, Bosiljka Boci, Mira Dimulović i Ratislav Jović

Bosiljka Boci (SOPRAN)

Bas: Ništa, pošto sam već. Izdao sam sebe: odgovaram vam.

Bariton drugi: Ono što me svakog trenutka čini izdajicom.

Alt: Nemogućnost da postanem.

Sopran: Sta mislite o mitologijama (upravo o mitologisanju)?

Bas: I danas ću možda čekati sa pomućenim mozgom, da padnem na ulici, samo zato, što sam prvo pročitao reč pad. Sunce bježi na belim zidovima kuća, drveće je tako lepo kad ne marda ni jedan list, a ja sam mlad i zdrav. Pa ipak pad mi je potreban i drag, a korak sve nesigurniji. — Već sebe zamišljam na zemlji, okrvavljena čela i širokim krugom radonih pogleda oko mene. Mada još sasvim još čvrsto stojim i koračam, koračam mlad i zdrav... — Toliko mislim da je neizbežno da se značenje reči ispuni... toliko živim događajima, koje nikad stvarno nisam doživio.

Sopran: Besposlen pop i jariće krsti.

Tenor: Ja sam taj besposlen pop koji jariće krsti. Zvala se Nupas Subla; prodavala je sapune, pisala uzaludna ljubavna pisma na lekarskim receptima, svima koji nisu stigli da ih prime. Bila je: dve zrnje, dve zrnje od svetlosti, koje se nikada nisu stigle.

Sopran: Kako, kako da uverim ove ruke, ruke na kuklu, ruke na pesku da se u ovom predgrađu duha, pojavila bela kuga od koje je većina umrla. Polovina od toga, plaće, polovina se smeje i da se sprema jedna zavera, izgubljena kao u petljama izbežumljeni konac koji sad hekljuje ona.

Tenor: Kako da uverim ove noge, noge na žaru, noge na žaru, da je psihoanaliza zalupala na vrata, ušla i niko je nije primetio. Gospodja Panička tako se ona zvala u Beogradu (na uspomenu, na libidinoznu uspomenu starog Pana, koji sad nosi cilindar i trenčkot), pomerila je pameću i pomerila je sliku na zidu, sasvim neprimetno, da je za njega od tada postojala, čudnovata i misteriozna kao celo njegovo detinjstvo...

Bas: Verujete li da je postojeći odnos jednog čoveka i jedne žene neko stećeno pravo pred kojim bi vas vaša savest sprečila da joj ženi priznate ljubav?

Bariton prvi: Ne.

Bariton drugi: Odgovorio bih da nisam ranije čuo njegov odgovor.

Tenor: Mislio sam da je reč o svinjarijama na koje sam uvek spreman.

Alt: Kako bi me moja savest mogla sprečiti, pred nečim tako nemoralnim kao što je makavno stećeno pravo da integralno ispunim zahteve ljubavi. Jer savest zaista ne može doći u opreku sa ljubavlju, koja je suštastveno moralna.

Sopran: Ovo ostavljanje ruku iznad očiju, da otклонim blisku, prijavu svetlost koja mi muti pogled, neće mi dopustiti da bolje vidim, jer ove oči, jer ovaj razum, gledaju negde gde već nismo ni ljubav ni ja.

Bariton prvi: U tom Kolaricu Paniću, samo savest ljubavi može još da mi veže oči. Smatrao sam uvek, smatram i danas da je „neverstvo“ prema jednoj ženi, samo vernost prema jednoj ljubavi. Medju tim „anziskartama“ izgubljeno je nešto od mog života i ja imam pravo da govorim. Reč ja volim znači ustvari ja postojim. Ja nemam ja ne mogu da imam poštovanje za vaše ljuljaške — postojeće odnose, na kojima se sve dvoje po dvoje, katkad i troje, nišete, osigurani i oprezni.

Tenor: Želim da se poslednji odgovor na ovo poslednje pitanje završi slikom jedne gole žene. Biću veran ljubavi, i ne postoji nijedno neverstvo na svetu koje bi me sprečilo da savršeno i bezumno volim.

Bas: Na raspljenom grobu u mrčavi ovoj, bez žedji razlili smo po nebu sva vina, probdili, isplili, za sobom, krvave reke do kraja...

Bariton drugi: Gde mi je san?

Bas: Molim plamen — golubove da ne prnu.

Bariton drugi: Ne idite!

Bas: Kuda ćete, golubovi sa mog leca?

Bas: Kud da odu?

Bariton drugi: Imam vodu preko lica i evo je!

Bas: Ja je dajem.

Sopran: Spusti ruku koju volim...

Bariton drugi:

Uzmi ove ljute kiše s mojih grudi kad te molim!

Sopran: Uzmi s ruku ovo lišće što treperilo

Bariton drugi: Pa gledam, gledam na jednu dugu, gledam u drugu: svuda po golo sunce, gladno i vlažno, sjaj, uvidilo mi ruke, lice mi pije, u oči, oči, oči, koje su puste moje... ničije više.

Bas: Pale tamo ruke pokopane u vodu, u zemlju — močvarno meka i tamna — za snegom koji opija; i kose pale, polegle, kose krvave. Same. Kaljave...

Bariton drugi: O ja sam, ja sam... Zovu me za plastom Ana, a ovdje — ah drugo ime hoću travku da vidim... Nebo neka me čuje.

Sopran: Ne mogu vodo sa Ujla... Ne! Nek vije ptica...

Bas: Neće. Vidiš mrtva iz nebesa je pala.

Bariton drugi: O jednom, jednom samo da videh pticu kada je, kažu, u noći kraj reke stala.

Bas: Ko je video pticu, pticu kad je skapala?

Alt: Niko.

Tenor: Niko.

Sopran: Evo noć će otići. Otkriće — otkrila zid do mene beo. Zid kuće sedme u Mutapovoj ulici sa leve strane. Okrenut samo licem, u svaku zoru, na tri smeha od sunca pre no što sinu, na dve sam stope od noći. Kamen do mojih nogu. Kređ do kože, do moga mesa... mokat.

Tenor: Ako verujete u čudo, je li vam to neka uteha to jest je li to verovanje takve prirode da za sobom povlači optimizam ma koje vrste?

Bariton prvi: Čudo u svakidašnjici ne primećujemo. Čudo van nje ne mogu da zamislim.

Alt: Verujem u čudo bez ikakvih reakcija na mojoj koži.

Bariton drugi: Čutim.

Bas: Gde sam? Da, za svojim pišaćim stolom... Da kad sve te knjige, već čitane ili nečitane iz kojih bih vam tako lako, tako preživio, tako uzaludno mogao dati bibliografiju, čemu? Da bih našao još izvestan broj ovih „od... do“ — ljuljaške.

Alt: Tu, pred ovim uzvišenim zagrijačem čuda i čuda, čuda i ljubavi, ljubavi i genija, gledan u pohabanoj senci svakog života. Od... do. Za koga? Nemam sažaljenja nad sobom. Ja sam samo jedan ovladan znak. Ni mere, ni izlaza. Ni suze, ni lovorove vence.

Bariton drugi: Ja ti se klanjam, i evo — utopljen. Jesam li se klanjao, ili sam se smejao, ili sam bio izgubio i najgorči odjek svoje snage? Ja ti se duboko klanjam, dole požudo, svemoći duha. Obeshrabren: „Čudo! Veliko čudo! Ono je tu.“

Sopran: Sav život, sav ovaj ritual gagaizma, cela ova rotaciona mašina pregnuća, lepote automatizma, ni za šta.

Bariton prvi: Jedan dan tu, jedan dan tamo. Zavesa spuštena nad mojim pravim bićem, da progori, da progori. Jedan dan ovako, jedan dan onako. Pomrčina spuštena nad mojom tajnom, da zablista, da zalista. Hoćete li još bliže da pogledate, nenasiti? Četiri stotine robijaša izgorelo je u jednom kaznenom zavodu u Americi.

Sopran: London, 23 aprila — Najstrašnja nesreća od požara koja se pamti dogodila se u kaznenom zavodu Kolumbus u američkoj državi Ohajo. Četirsto leševa leži u velikom dvorištu ove moderne robijašnice koja je do temelja izgorela.

Alt: Neki čudni moral sprečavao je stražare da pogmognu robijašima.

Bas: Neki robijaši pokazali su prava herojska dela. Big Džin, jedan od najčuvenijih obijača Amerike, koji je u zavodu već tri godine na robiji, čovek strahovite snage, u času kada je izbio požar, dobio je naprirodnu moć. On je slomio čelične rešetke, spasao se, ali nije hteo da beži, nego je na isti način, uz uzasan napor, razbio rešetke još na nekoliko ćelija i spasio dvadesetak robijaša, a neke onesvećene izneo. Čak je išao tako daleko da je izneo neke mrtvace. Radio je sa besprimernom brzinom, po cenu svog života. Plamen mu je izgoreo svu odeću. Spasavao je dalje potpuno nag. Posle je napao stražare, oteo ključeve i otvorio nekoliko ćelija. Pao je od stražnog dima. Digao se, po-asa ponovo, otvorio još nekoliko ćelija i ponovo malaksao. Po treći put se dizao, ali, tada, on je već bio od plamena i dima — slep.

Tenor: Nadjene su nagrižene rešetke, iskrvavljene ruke onih koje je dim zadavio, izgorela tela obesena za čelične prozore, grozne posmrtno muke ludila i očajanja. Te-ki zločinci, ranjeni, plakali su kao mala deca.

Bariton drugi: Jer sve se događa u jednom nemogućem svetu.

Alt: Odjednom počne neki život. Čutaću. Da i drugi put živim kad ćutim.

Bariton drugi: I stalno iz vode u dušu, vodu bezdušnu, otežan, da opet oslobodim tu pticu providnu i još topli mlaz tih robovanja kroz krv i oči, moju bezotpornost i odgovarajuću besprostornost.

Tenor: A dok sam čutao, koliko odricanje svoje skorajšnje reči. Izgleda. Jer bezuslovno naidju neka lica da ih vidim neočekivano združene, ozdravele, nezvisnih večeranih pristiju nad šupljim zvonikom drveta — da okrene glavu — sretanje.

Bas: Prolazi, da budem telo, da zaustavljam, da dopunim, pa da se sudarim na domaku izbledelih skromnih susreta. A to je sutra kad se postavi, potvrdim, postanem, za označene prolaznike...

Bas: Bolje je čekati satima na uglu Mišarske ulice, nego pozvati svoga prijatelja na ručak onoga dana kada ce umreti.

Tenor: Bolje je jesti ribe nego navući kaljače na srpski pupak.

Alt: Bolje je dirati dojke nego govoriti o ljubavi.

Tenor: Bolje je kliknuti: „Patka je patka“, nego izmisliti ljubav, recimo na sred vereničke večere.

Bariton prvi: Bolje je pevati nego imati sedmero dece.

Bariton drugi: Ma koliko je prijatno jesti lubenice, ipak svaka žena tri puta dnevno izvuče peskir iz donjeg uveta.

Sopran: Ma koliko mašina jaja bila stidljiva, ipak ima leka.

Bariton drugi: Ako sam medju njenim nogama, bar neću nikad biti vereverica.

Tenor: Ako nema nikakve veze sa „kritikom čistog razuma“, bar sam u baru video baru i rekao konobaru da se nisam mogao popišao.

Rade Povelkić (BAS)

Bas: Ako ti šapnem: muskulaturo jedna! bar nigde nema tako sumorne sprave za češanje sudija i kalifa kao što je moj rezervni palac...

Sopran: Ja se gadim svoje nemoći u ovim crnim samikama (života), koje mi na najbedniji način zabranjuju da svučem te podile pojmove koji se kao magleni pojas šire oko reči, oko tih jadnih, izgubljenih konkretnih značenja.

Bas: Svakoga se dana lome u meni kao staklo sudari tih beskrajnih apstrakcija, koji cedjeni kroz pukotine lenjo izvaljenih buržoaskih mozgova, postepeno stvaraju hipokritsku tačku gledišta, nameću posmatranje sa ove ili one „iskusne“ strane.

Bariton drugi: Leći svake noći pokriven gadjenjem od svakodnevnih obaveznih približavanja, isprljan kao ispljuvanka od muva, svim tim posledicama „obzira“, tim potrebnim „vezama“, da bi se najobičnije moglo jesti i spavati.

Tenor: Kriti bez prestanka svoju prognanu misao.

Bariton drugi: Biti načisto s tim, da je strano izdržati tu nepodudarnost reči i dela, ne samo nju, već što je mnogo teže i svirepije ogromnu podudarnost ideja i reči.

Alt: Kako zamišljate sebe? Upućeno ušima vaše bezobzirnosti.

Bariton drugi: Kao svinju kad sam nezadovoljan svojim svinjarijama; kao ljubavnika kad nema uspeha kod žena; kao đjavola kad se rasplinem u dobrotu... Ali nikada kao andjela, kao popa, kao policajca.

Bariton prvi: Ne umem da odgovorim. Podlegao bih onoj mani za samoopuživanje, koje je samo jedna prerušena samoodbrana.

Alt: Ko su bili trinaest nadrealista?

Bariton drugi: Nije samo da smo jedini pozvani, već smo i dužni, pred svojim apsolutnim nadrealističkim moralom, da ne dopustimo nikome da kroz nadrealizam lokalizuje svoj samopokazivački nagon, svoju palanacku ambicioznost, svoju „revolucionarnu“ intelektualnost“ i svoju „finoću duha“. Mi ne mislimo nikome smetati; mi nikada nećemo pisati pesme koje će ući u noviju antologiju srpske lirike, pošto na.e neće biti „lepe cele“; mi nećemo pisati nagradjene romane; nećemo pričati priče sa socijalnom tendencijom; nećemo pisati psihološke drame, ni eseje o velikim ljudima, našim i stranim ili o „važnim“ pojavama iz oblasti umetnosti; mi nećemo postati članovi Pen-kluba; mi nećemo priredjivati proslave, mi nećemo slikati slike za muzeje; mi nećemo biti ni vajari, ni muzičari, ni projektanti monumentalnih gradje-

vina. Ali mi ćemo doprineti arhitekturi slobode i duha. Mi nećemo biti kulturtregeri, ali mi smo možda jedini koji se borimo za sve ono što intelektualci, u svojoj sićušnosti, nazivaju nedostižnošću. Uostalom, mi nemamo koga da ubeđujemo; no to nas ne sprečava, jer najmanje nam je potrebno da ostanemo relativno dosledni u jednom nemogućem svetu, gde prestaje svako pitanje i svako odgovaranje. I nema sredstava kojima se ne bismo poslužili, i koja — kad se već tako htelo — nazivamo nadrealističkim da to dokažemo. Gde smo? Tu, u tom trenutku, svi su znaci sa nama. A to je više no opora svetlost jedne spoljne ili unutrašnje neizvesnosti. Nadrealizam nije jedna literarna škola, ni jedna „živa zgodna“, ni jedno uhlebje, ni jedan trik, ni neko prevozno sredstvo za izrovane drumove života i smrti. Nadrealizam, svaka na.a reč, svaki naš život, samo je beskrajni, iskidani niz onog što definiše njegovu beskonačnost, nekoristoljubivost, i njegovu moralnu celishodnost. Nadrealizam, gosolalija večnosti, nadrealizam: eholalija prolaznosti i današnjice, nadrealizam: „dam ti talir, da razbiješ tanjir, da kažeš i jeste i nije, i crno i belo, i da i ne“.

Alt: Svet jedan svet protiv celog jednog sveta.

Bas: Svet beskonačne dijalektike i dinamične konkretizacije protiv sveta mrtvačke metafizike i apstrakne zadrigle statičnosti.

Bariton prvi: Svet oslobodjenja čoveka i nesvodljivosti duha protiv sveta represije, svodjenja moralne i druge kastracije.

Tenor: Svet neodoljivog nekoristoljublja protiv sveta posesije, konfora i konformizma, kukavne lične sreće, osrednje sebičnosti, svih kompromisa.

Sopran: Ni u jednom času mi ne možemo da raščinimo nerazdeljivo jedinstvo večnog i vremenskog čoveka.

Bariton prvi: Vreme je da čovek sebi daje pravo, a ne da ga traži. Na putu konkretizacije čoveka, te idejne integracije naše totalne upornosti, nama je jasno da pred svim onim na tom putu što je otpor ili smetnja, naš revolt može jedino da uzme karakter delujuće, neprestane rušilačke akcije. I mi verujemo da „do sada su filozofi tumacili svet na različite načine, a u pitanju je da se svet promeni“.

Nadrealistički almanah „Nemoguće“ (1930) koji je za scenu adaptirao i režirao mladi beogradski reditelj Boda Marković doživeo je svoju premijeru 19. januara 1980 u beogradskom Ateleju 212. „Nemoguće“ je u organizaciji TRIBINE MLADIH prikazano i u Novom Sadu u okviru Sterijino pozorja 1960 ali van konkurencije.

VLADIMIR MAJAKOVSKI

ponešto o peterburgu

*U oluk s krova suze slaze,
do ruke rijeke traka bude;
a u nebeske usne s tla se
kamene utisnule duđe.*

*I nebu — stihnuv — jasno posta
tamo, gdje tanjur mora blista,
da goni gonik vlažan i star
dvostrbu devu rijeke Neve.*

još o peterburgu

*U ušima odlomci toplog bala,
a sa sjevera — od snijega bijela —
magla s krovočednim licem kanibala,
ljude je neukusne jela.*

*Ko grube psovke satovi bubre,
za petim je šesti preosto,
A s neba je gledalo neko djubre
veličanstveno kao Lav Tolstoj.*

č u j t e l

Čujete!

Ipak, ako netko pali zvijezde
znači — ovo je nekome nužno?
Znači — to netko hoće da one budu tražene?
Znači — i pljuvačke netko biserom naziva zdušno

I, gušeći se
u mećavama podnevne prašine,
prodire k bogu,
boji se, kasni znatno,
plače,
i ljubi mu žilavu ruku,
moli —
da ova zvijezda plamti obvezatno! —
kune se —
podnijeti ne će ovu bezzvijezdanu muku!
A zatim
uzbudjen kroči
no spokojnim se čini.
I nekom veli:
„Pa sad ti nije ništa?
Nije strašno?
Da?“

Čujete!
Ipak, ako zvijezde
pali netko —
znači — ovo je nekome nužno?
Znači — i to je neophodno,
da veće svako
nad krovovima
bar jednu sjajnu zvijezdu da?!

posljednja peterburška priča

Stoji imperator Petar Veliki,
misi:
„Tu pir ću da stvorim ja!“ —
a pored
gđe ore se pijani poklici
građi se hotel „Astorijsa“.

Blista se hotel,
daju se
objedi.
Zavišću ličnost ponese
sijde s granita.
Troje od mjedi
slaze
tihoo da splaše Senat.

Na ulaz i izlaz masa kreće.
Portir se klanja (to oni znaju).
I netko
„izvinite“
rastresen
reče
slučajno stavši na rep zmaju.

Imperator
konj i zmaj
u troje
nespretno
zatraže
grenadin s jelovnika.
Žamor ne nijemeci i nadalje traje.
Od gostiju se ne obazre nitko.

I istom
kada
nad svežnjem slamki
u konju progovori stara želja,
gomilu slomi krik i plamti:
— Znaće!
Ne zna, zašto su.
Seljak!

Sramom su oviti koraci konja
kad se prašne grtve našao sam i tričav.
A nazad
po Naberežnoj
uzvik gonjaka
zadnju od peterburških priča.

I opet imperator
stoji bez skipetra.
Zmaj.
Na njuški konja sjeta uznikla.
I nitko ne shvaća tugu Petra —
u vlastitom građu
okovanog uznika.

s ruskog preveo Josip SEVER